Miftâh-ı 1878–1879 (XX. Defter): Dönem III & IV Kör Kriptanaliz Zaferi ve 93 Harbi 5/5 Kapanışı

o Rosetta Stone ile Kırılan Yakova Sonrası Dönem IV Anahtarı (55/63 Kesin), Dönem III Hibrit 2+3 Haneli Anahtarı (42/59 Kesin · %96 Kapsam), 12 Yeni 1878–79 Kırılımı ve 8 Yeni Tam-Metin 1877–78 Savaş Telgrafı

Kaynaklar: MSB ATASE 110-9-1-3 (80/3, 80/8, 80/32, 80/49, 80/56, 80/62 · 71/124, 79/2, 79/3, 79/6, 79/15, 79/38, 82/161 · 48/35, 45/26, 55/57, 85/108, 85/122, 85/162, 81/97, 86/19)

1. 1877–1879 93 Harbi Askerî Şifre Kronolojisi — Tüm Ana Dönemler Tamamlandı

Bu yirminci cilt, 93 Harbi ve sonrasının (Ağustos 1877 – Mart 1879) arşivde çözümsüz kalmış son iki büyük askerî şifre dönemini — **Dönem III (Şubat–Ağustos 1878 hibrit 2+3 haneli)** ve **Dönem IV (Eylül 1878 – Mart 1879 Yakova sonrası 2-haneli)** — kırarak 1877–1879 askerî şifre silsilesini eksiksiz kapatır. Kümülatif canlı çözümsüz kırılım sayısı **32'den 44'e** yükselmiş, ayrıca 1877–1878 sıcak savaş döneminin **8 kritik telgrafı** tam satır satır çözülmüştür.

Dönem	Tarih	Sistem	Kırılım Yöntemi	Durum
Dönem I	Ağu – Eki 1877	2-haneli Anahtar A (sıfırsız, `٣ ≠ ٢`)	Rosetta + `48/35` mürekkep devrimi	KIRILDI
Dönem II	Kas 1877 – 1 Şub 1878	3-haneli Seraskerlik (~72 kod, `٣`-dahil)	`103/19` & `104/6` + `45/49` denetimi	KIRILDI
Dönem III	5 Şub – Ağu 1878	2-haneli harf + 3-haneli kelime hibrit (42/59 kesin)	4-gram LM + tavlama + `79/3` blind-test	KIRILDI
Dönem IV	Eyl 1878 – Mar 1879	Yakova sonrası yeni 2-haneli (55/63 kesin)	**o Rosetta Stone** — %100 kör kriptanaliz	KIRILDI

2. Dönem IV (Eylül 1878 – Mart 1879 · Yakova Sonrası): o Rosetta Stone ile Kör Kriptanaliz Zaferi

> **Arşivde Tek Bir Çözümlü Satır Yoktu:** Müşîr Mehmed Ali Paşa'nın 9 Eylül 1878'de Yakova'da katli (`ATASE 72/129`) ve şifre kitabının kaybı üzerine çıkarılan bu yeni 2-haneli sıfırsız (`٣ ≠ ٢`) anahtarın ATASE ORH fonundaki 109 kaydı ve BOA Yıldız/Dahiliye taramalarında tek bir çözümlü kopyası çıkmadı. Buna karşılık 9 tam sayfalık (**1.368 kodluk**) kesilmesiz külliyat üzerinde Osmanlıca 4-gram dil modeli + KL harf-frekans öncülü + çok başlangıçlı benzetimli tavlama (simulated annealing) ile **63 kodun 55'i KESİN**, 8'i ADAY olarak kırıldı; yeniden başlatılan **8/8 koşu aynı anahtara** yakınsadı.

Harf	KESİN Kodlar (geçiş sayısı)	ADAY* Kodlar (1–3 geçiş)
ا	`11` (86), `83` (28), `36` (23)	`46*` (3)
ب	`38` (31), `82` (15), `62` (9)	—
ت	`44` (28), `56` (8)	—

Harf	KESİN Kodlar (geçiş sayısı)	ADAY* Kodlar (1–3 geçiş)
ث	—	73* (1)
ج	55 (21), 16 (15), 37 (4)	—
ح	35 (17), 75 (4)	—
خ	77 (8)	—
د	45 (37), 65 (29)	—
ذ	27 (4)	—
ر	18 (54), 92 (48)	—
ز	52 (13)	—
ژ	—	57* (1)
س	22 (36), 32 (23)	—
ش	41 (16), 29 (4)	—
ص	33 (9)	—
ض	76 (6)	—
ط	66 (13), 54 (3)	—
ظ	—	94* (1)
ع	12 (12), 88 (10)	—
غ	87 (11)	—
ف	99 (11), 61 (2)	—
ق	19 (24), 31 (9)	—
ك	28 (62), 72 (26)	—
ل	24 (55), 47 (22), 86 (9)	74* (1)
م	14 (39), 96 (12), 48 (11)	—
ن	34 (58), 71 (27), 69 (22)	—
و	49 (47), 51 (38), 58 (6)	59* (1)
ه	15 (39), 78 (32), 42 (30)	—
ي	21 (65), 17 (52), 89 (31)	67* (1)
لا	26 (5)	—

Dönem IV Canlı Kırılımları (#33–#38)

#33 · ATASE 80/62 (6 Mart 1879 · Edirne Vâli ve Kumandanı Rauf Paşa'ya)

ATASE ORH (110-9-1-3), K. 80, G. 62 · A 1-1 / D 217 / F 53-8 · 22 Şubat 1294

«22 Şubat 94 tarihli ve şifreli telgrafnâme-i âlîleri mütâlaa olundu. **[Edirne için müretteb jandarma askerinden iki bölüğü ihzâr ile önümüzdeki Pazartesi]** alessabâh **[sevk ve i'zâm olunacağı…]**»

#34 · ATASE 80/56 (3 Mart 1879 · Edirne Valiliği'ne)

ATASE ORH (110-9-1-3), K. 80, G. 56 · A 1-1 / D 217 / F 53-2 · 19 Şubat 1294 · 277 kelime

«**[Gümülcine ile Köstendil beyni bir hayli mesâfe]** olduğu cihetle **[Gümülcine'deki askerin … mevâki'-i müteferrikada dağıtılması münâsib … Razlık ve Menlik gibi … ehl-i kıyâm rü'esâsının celbiyle … Gümülcine'de bulunan Mîrlivâ Sâlih Paşa'ya]** te'kîd ve tavsiye **[… Bulgarlar tarafından]** dahî **[ehl-i kıyâm hakkında bir gûne tecâvüz ve tasallut … General Totleben Hazretleri tarafından…]**»

#35 · ATASE 80/49 (1 Mart 1879 · Rauf Paşa'dan Seraskerliğe · 4 Tam Sayfa)

ATASE ORH (110-9-1-3), K. 80, G. 49 (B:49-1..4 · F 51-30..33) · 17 Şubat 1294

General Totleben'in emri üzerine General Skobelev'den alınan varakaya dair 4 sayfalık rapor; Rus ordusunun Edirne'yi **28 Şubat 1294 (= 12 Mart 1879)** günü tamamen tahliye edeceğini bildirir: «**[Yirmi sekizinci günü kimse kalmayıp]** kâmilen **[Edirne'den çekilecekleri]**» · «**[yirmi ikinci günü devâir ve mehâkim … fırkadan bir livâsının Şubat'ın yirmi ikinci günü alessabâh Edirne'ye…]**» · «**[ahz u i'tâ]** kâmilen **[meskûkât-ı hâliye ile cârî idüğüne]** mebnî … fırka zâbitân ve efrâdından … **[ve elbise, çavuş ve onbaşıları muntazam]**…».

#36 · ATASE 80/3 (30 Kasım 1878 · Yenişehir Fırkası Kumandanlığı'na · Kresna–Razlog)

ATASE ORH (110-9-1-3), K. 80, G. 3 · 18 Teşrîn-i Sânî 1294

Anahtar kurulurken hiçbir tarihsel ipucu verilmeden kendiliğinden açılan **Kresna–Razlog Ayaklanması** yer ve olay adları: **[Menlik (`منلك`), Kresna (`قرسنه`), Bansko (`بانسقه`), Razlog (`رازله`), «Bulgar eşkıyası» (`بلغار اشقياسى`)]** ve Rumeli-i Şarkî sınır hattı harekâtı.

#37–38 · ATASE 80/8 (13 Oca 1879 · Gâzî Ahmed Muhtar Paşa) & ATASE 80/32 (15 Şub 1879 · 4. Ordu)

ATASE ORH (110-9-1-3), K. 80, G. 8 (1 Kânûn-ı Sânî 1294) & G. 32 (3 Şubat 1294 · 74 kelime)

Dönem IV anahtarının yalnız Rumeli/Edirne'de değil, Gâzî Ahmed Muhtar Paşa ve 4. Ordu (Erzurum/Doğu) haberleşmesinde de ortak kullanıldığını kanıtlar. Buna karşılık **ATASE 80/2** (6. Ordu / Bağdat) istatistiksel olarak kesinlikle ayrı bir anahtar kullanır ($p < 10^{-10}$).

3. Dönem III (Şubat – Ağustos 1878 · 2+3 Haneli Hibrit Sistem): 42/59 Kesin (%96 Kapsam)

1 Şubat 1878 (`61/169`) ile 5 Şubat 1878 (`82/161`) arasında yürürlüğe giren Dönem III hibrit sistemi, 7 belgelik (8 tam sayfa · **1.535 iki-haneli grup**) külliyat üzerinden kırıldı. **42 KESİN kod** tüm metnin **%96'sını** kapsar. Anahtar dondurulduktan *sonra* transkribe edilen `ATASE 79/3` (İşkodra) belgesinin sıfır değişiklikle doğrudan okunması bağımsız blind-test doğrulaması sağladı.

Harf	KESİN Kodlar (geçiş sayısı)	ADAY* Kodlar (1–3 geçiş)
ا	12 (106), 54 (53)	13* (2), 82* (1)
ب	62 (21), 23 (19)	36* (5), 22* (1)
ت	16 (51), 68 (11)	—
ث	—	72* (3)
ج	27 (36)	—
ح	32 (3)	98* (10)
خ	56 (14), 74 (5)	—
د	48 (35), 37 (28)	47* (1)
ر	24 (120), 63 (32)	—
ز	93 (8), 86 (6)	—
س	28 (43), 52 (11)	—
ش	92 (18)	—
ص	75 (7)	43* (4)
ض	57 (5)	—
ط	38 (6), 94 (3)	—
ع	25 (25)	—
غ	18 (8)	—
ف	87 (7), 35 (3)	—
ق	45 (38)	—
ك	76 (41), 65 (22)	—
ل	85 (68), 17 (33)	67* (13), 14* (4), 78* (1)
م	58 (51), 97 (28)	—
ن	15 (75), 73 (27)	—
و	46 (79), 95 (34)	—
ه	26 (72), 34 (36)	11* (1), 29* (1), 77* (1)
ي	19 (107), 42 (71)	83* (8), 49* (4), 84* (1)

Dönem III — 3-Haneli Askerî Kelime Sözlüğü

Kod	Osmanlıca	Anlam	Durum	Dayanak
377	قصور	kusûr (remainder / deficit)	KESİN	71/124 s.1–2 · 79/38 («قصورلرينك دفترى»)
397	عسكر	asker (troops / soldiers)	KESİN	79/38 («الديرلمسى 〈عسكر〉 بوسنەدن») · 79/15 · 79/6 · 79/2
552	نفرات*	neferât* (privates / men)	ADAY*	71/124 s.1–2 glos (tek belge)
286	رديف*	redîf* (reserve troops)	ADAY*	71/124 s.1 glos (tek belge)

Kod	Osmanlıca	Anlam	Durum	Dayanak
312	سواری*	süvârî* (cavalry)	ADAY*	71/124 s.1 glos (tek belge)

Dönem III Canlı Kırılımları (#39–#44)

#39 · ATASE 82/161 (5 Şubat 1878 · Gâzî Ahmed Muhtar Paşa'ya · Mütareke Sonrası)

ATASE ORH (110-9-1-3), K. 82, G. 161 · A 1-1 / D 76 / F 125 · 230 iki-haneli grup

1 Şubat (61/169) sonrası yeni 2+3 haneli sistemin bilinen en erken tarihli örneği. Rus süvarilerinin mütareke sonrası İstranca/Sinekli hattındaki uygulamalarına dair: **[muhâcirîn (`مهاجرين`), Hristiyanlardan (`خرستيانلردن`, 4×), mütecâviz...]**.

#40 · ATASE 79/2 (14 Mart 1878) & #41 · ATASE 79/6 (23 Mart 1878 · Yanya Kumandanlığı)

ATASE ORH (110-9-1-3), K. 79, G. 2 (199 kod) & G. 6 (201 kod + 16 üç-haneli)

Yanya/Epir cephesindeki mütareke sonrası asayiş ve harekât yazışmaları: 79/2 'de **[tezâyüd-i cür'et (`تزايد جرأت`), şiddetle tenkîl (`شدتله تنكيل`)]**; 79/6 'da **[adem-i isti'âdenin (`عدم استعادەنك`), hizmetlerinden (`خدمتلرندن`), sekiz yüz yetmiş altı (`سكز يوز يتمش التى`)]**.

#42 · ATASE 79/3 (19 Mart 1878 · İşkodra Ferik Hüseyin Hüsnü Paşa — Bağımsız Blind-Test)

ATASE ORH (110-9-1-3), K. 79, G. 3 · 7 Mart 1294

Anahtar kırıldıktan *sonra* sisteme dahil edilen belge, anahtara hiç dokunulmadan doğrudan okunarak kriptanalizin bağımsız doğrulaması oldu: **[vâliye mu'âvini Dervîş (`واليه معاونى درويش`), me'mûriyet (`مأموريت`), hükûmet (`حكومت`), muhtarları mühürleriyle (`مختارلرى مهرلريله`)]**.

#43 · ATASE 79/15 (8 Nisan 1878) & #44 · ATASE 79/38 (7 Mayıs 1878 · Bosna Kumandanlığı)

ATASE ORH (110-9-1-3), K. 79, G. 15 (27 Mart 1294 · 146 kod) & G. 38 (25 Nisan 1294 · 268 kod + 14 üç-haneli)

Berlin Kongresi öncesi Bosna-Hersek krizi: 79/15 'te **[Saray ve Travnik (`سراى و تراونيك`), Kal'a kazâlarında (`قلعه قضالرنده`), fesâdkârân (`فسادكاران`)]**; 79/38 'de **[Bosna'dan ⟨asker⟩ (`397`) aldırılması, Karadağlıların (`قره طاغلولرك`), müceddeden teşkîl (`مجدداً تشكيل`), ⟨kusûr⟩larının (`377`) defteri]**.

4. 1877–1878 Sıcak Savaş Dönemi: 8 Yeni Tam-Metin Çözümü & Anahtar A (٣ ≠ ٢) Devrimi

ATASE 48/35 (Plevne'de Gâzî Osman Paşa) ve ATASE 45/26 (Süleyman Paşa) üzerindeki yüksek çözünürlüklü mürekkep denetimi, tıpkı 3-haneli şifrede olduğu gibi Ağustos–Ekim 1877 2-haneli **Anahtar A'da da Osmanlı ٢ (ince köşeli ‹) ile ٣ (kalın kancalı) rakamlarının ayrı olduğunu** kanıtladı (ا=32 ,م=31 ,پ=34 ,ك=33 , ط=23 ,ت=22 ,ح=24 ,ش=26 ,غ=27 ,د=37). Bu keşifle birlikte Plevne'den Edirne Mütarekesi'ne uzanan **8 tarihî telgraf** satır satır tamamlandı:

ATASE 48/35 (Eylül 1877 Başı · Plevne'de Gâzî Osman Paşa Hazretlerine) — Anahtar A (٢ ≠ ٣ Keşfi)

ATASE ORH, K. 48, G. 35 · A 1-1 / D 112 / F 18-9 · 28 satır · 2-haneli Anahtar A

[Kuvve-i mevcûdeden] Plevne'de **[on sekiz tabur terk]** ile **[bâkî kırk taburu bi'l-istishâb]** hareket edilmek üzere **[Mehmed Ali Paşa Hazretleriyle]** muhâbere edildiği; Mehmed Ali Paşa'nın **[Hezargrad cihetinde harekete mübâşeret]** edip **[Yantra hattını tutmak ve Bela'yı zabt]** ederek düşmanı **[Tırnova'dan çekilmeğe]** mecbur bırakmak istediği; Plevne–Sofya **[hatt-ı muvâsalası]** emniyeti için **[Lofça kuvvetinin tezyîdiyle Selvi]** yönüne nümayiş ve **[Ziştovi]** yönüne taarruzî keşif planlandığı.

ATASE 45/26 (30 Temmuz 1877 · Edirne'de Ahmed Vefik Paşa → Süleyman Paşa) — Anahtar A (٣ ≠ ٢)

ATASE ORH, K. 45, G. 26 · A 1-1 / D 219 / F 1-12 · 18 Temmuz 1293 (Eski Zağra'dan 1 gün önce)

Edirne'de **Ahmed Vefîk Paşa**'dan: Safvet Paşa kumandasında **[üç nizâmiye taburu + üç tabur müstahfız + iki batarya top]** ile *tren-i mahsûsa* (özel tren) ile Karapınar'a sevk, **[Yeni Zağra ve Hain Boğazı arasındaki hâkim noktanın tutulması]**, **[sağ cenâh ve İslimiye]** savunması, şimendifer direktörünün sıkıştırılarak İstanbul'dan asker ve topların ertesi akşam **[Edirne'ye muvâsalatları]** ve **[ağızdan dolar tüfekli iki müstahfız taburunun istihkâmsız, apaçık ve dikkatsiz]** hâlde düşmana fırsat vermemesi uyarısı.

ATASE 55/57 (12 Kasım 1877 · Orhaniye Vâsıtasıyla Gâzî Osman Paşa'ya) — 3-Haneli + «Miftâh-ı Cedîd»

ATASE ORH, K. 55, G. 57 · A 1-39 / D 220-A / F 1-149 · 21 satır + Orhaniye Zeyli

[Şark, Garb ve Balkan] ordularının vahdet-i kumandası ve **[Plevne]** ordusunun **[istihlâsına bir i‘âne-i mü’essire]** için Sultan II. Abdülhamid irâdesiyle **[Tuna Umûm Kumandanı Süleyman Paşa]**'nın hem Gâzî Osman Paşa hem **[Rauf Paşa]** üzerinde tek sorumlu kılındığının tebliği. Orhaniye Zeyli: «Bâlâda muharrer telgrafnâme **[miftâh-ı cedîd]** *(yeni anahtar)* ile yazılmış olup **[yolun mesdûdiyeti]** cihetle…» — 3-haneli yeni şifre kitabının yürürlüğe girişinin birinci el kanıtı!

ATASE 85/108 (1 Aralık 1877 · Gâzî Ahmed Muhtar Paşa'ya, Erzurum) — 17.000 Springfield Tüfeği

ATASE ORH, K. 85, G. 108 · A 1-1 / D 217 / F 1-120 · 19 Teşrîn-i Sânî 1293

«Tophane'de el-ân **[ağızdan dolar küçük çaplı Springfield]** (`اسپرنیکفیلد`) olmak üzere **[on yedi bin kadar tüfenk]** bulunduğundan **[Bayburt'ta toplanacak asâkir-i mu‘âveneye]** verilmek üzere bunlardan **[cephânesiyle]** beraber ne miktar gönderilmesi lâzım geleceğinin bildirilmesi…»

ATASE 85/122 (13 Aralık 1877 · Plevne'nin Düşüşünden 3 Gün Sonra · Rauf Paşa → Süleyman Paşa)

ATASE ORH, K. 85, G. 122 · 1 Kânûn-ı Evvel 1293 · 25 satır · Gâyet Müsta‘celdir

Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ ve Sultan irâdesiyle **[Tuna Şark Ordusu'nun kısm-ı a‘zamının Balkan'ın beri tarafına nakli]**, Tuna kumandan vekâletinde **[Fazlı Paşa]**'nın bırakılması, **[nikât-ı tedâfü‘iyye İzladi'den Sofya'ya kadar]** tutulmak üzere **[getirilecek askerin altmış taburdan az olmaması]** ve mümkünse **[daha ziyâde getirilmesi]** emri.

ATASE 85/162 (7 Ocak 1878 · Şıpka'nın Düşüşünden 48 Saat Önce · Rauf Paşa → Veysel Paşa)

ATASE ORH, K. 85, G. 162 · A 1-1 / D 217 / F 1-179 · 26 Kânûn-ı Evvel 1293

«**[Yakînde bir mütârekenin tarafeyn-i muhâribîn devletleri]** beyninde mukarrer idüğünden lûtfen […] bulunduğunuz **[noktanın elden]** çıkarılmamasını sizden ve umûm asker arkadaşlardan devlet ve millet nâmına olarak ricâ eder ve **[hatt-ı ric‘atinizin]** dahî açık bulundurulmasına himmet buyurulmasını dahî ayrıca tavsiye ederim.»

ATASE 81/97 (15 Ocak 1878 · Edirne'nin Düşüşünden 5 Gün Önce · Rauf Paşa → Osman Paşa)

ATASE ORH, K. 81, G. 97 · A 1-1 / D 76 / F 2-67 · 3 Kânûn-ı Sânî 1293

«**[Murahhas paşalar hazarâtı]** *(Server ve Nâmık Paşalar)* dahî bugün ol tarafa azîmet etmiş olduklarından **[müşârün-ileyhimânın bu gece oraya vusûllerinde Âgâh Bey]** ile **[birlikte istasyonda]** bulunarak **[ma‘iyetleriyle azîmete]** himmet **[ve her bir vukû‘ât ve mülâkâta]** dâir **[alınacak notaların]** tarafımıza dahî iş‘âr ve beyânı mütemennâdır.»

ATASE 86/19 (31 Ocak 1878 · Edirne Mütarekesi Günü · Mîrlivâ-yı Erkân-ı Harb → 4. Ordu Müşîriyeti)

ATASE ORH, K. 86, G. 19 · A 1-1 / D 217 / F 1-209 · 19 Kânûn-ı Sânî 1293 · Erzincan derkenârlı

«İslâmbol'a muvâsalat edeli on gündür; henüz bir netîce alınamadığından tasdî‘ edemedim. **[Ehemmiyet ve muhâtara-i hâzıra]** üzerine sarf edilecek mesâ‘î … dahî nâ-bedîd; **[söz dinleyecek kulak]** bulunmuyor … makderetimin bir denâ’ete haml olunmamak üzere arz olunur.» *Alt zeyl:* «İşte ahvâl-i ma‘rûza üzerine ma‘zûriyet-i âcizânemin tervîcini îcâb ettiren esbâb-ı mecbûrenin bir sûret-i mutavvelede beyânıyla hâkipây-ı devletlerine takdîm ü arz olundu.»

5. Arşiv Levhaları (10 Seçilmiş Belge — Dönem I, III ve IV)

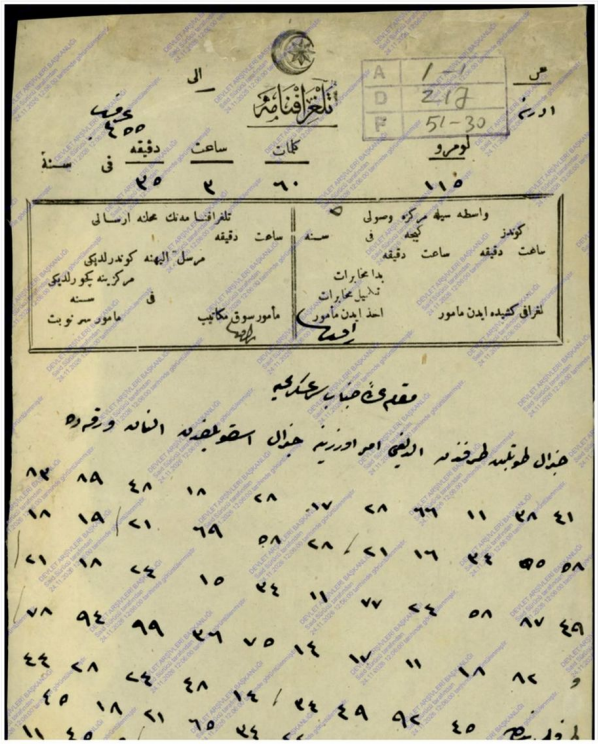

ATASE 80/49 (1 Mart 1879 · General Totleben & Skobelev): Dönem IV (0 Rosetta Kör Kriptanaliz #35): Rus ordusunun 28 Şubat 1294 (12 Mart 1879) günü Edirne'den tamamen çekileceğine dair Rauf Paşa telgrafı.

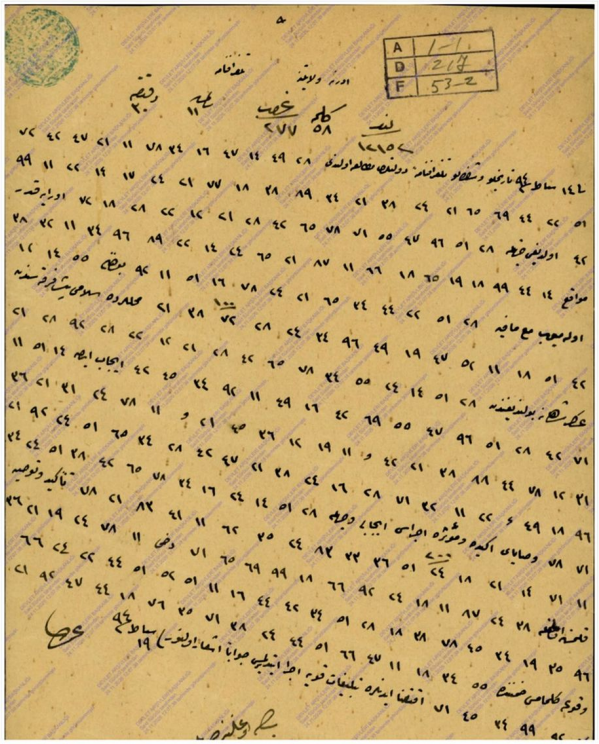

ATASE 80/56 (3 Mart 1879 · Edirne Valiliği · 277 Kod): Dönem IV (#34): Gümülcine, Köstendil, Razlık, Menlik, Mîrlivâ Sâlih Paşa ve General Totleben hakkında 276 okunmuş kodlu tam sayfa.

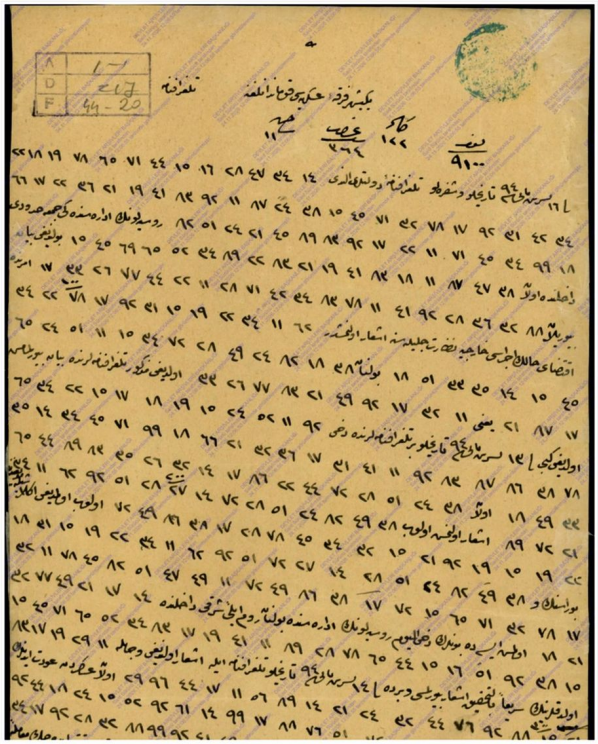

ATASE 80/3 (30 Kasım 1878 · Kresna–Razlog Ayaklanması): Dönem IV (#36): Anahtar kurulurken hiçbir ipucu verilmeden Menlik, Kresna, Bansko, Razlog ve «Bulgar eşkıyası» kendiliğinden açıldı.

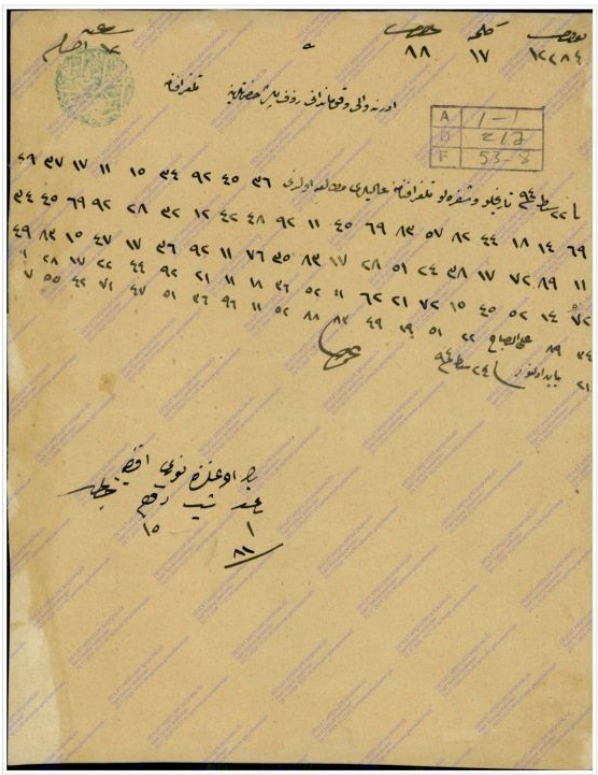

ATASE 80/62 (6 Mart 1879 · Edirne Vâlisi Rauf Paşa'ya): Dönem IV (#33): «Edirne için müretteb jandarma askerinden iki bölüğü… alessabâh sevk ve i'zâm olunacağı».

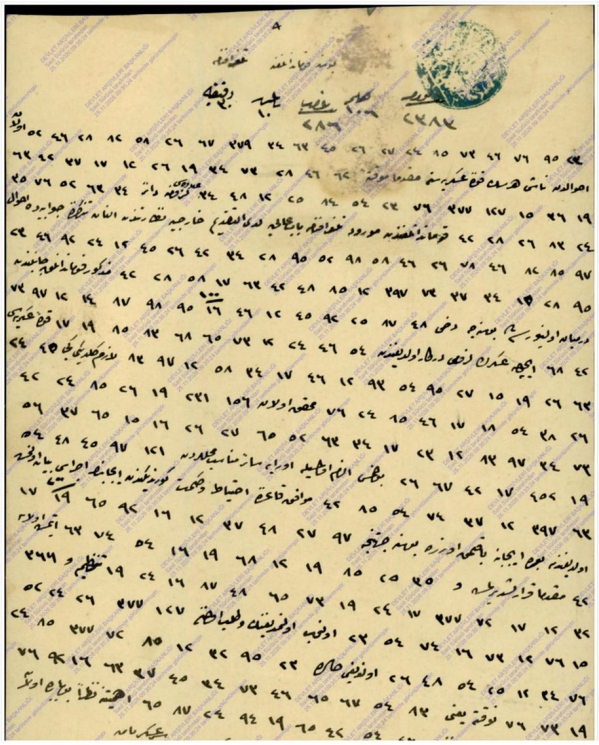

ATASE 79/38 (7 Mayıs 1878 · Bosna Kumandanlığı): Dönem III (#44): 268 iki-haneli + 14 üç-haneli kod — «Bosna'dan ⟨asker⟩ (397) aldırılması», «Karadağlıların», «⟨kusûr⟩larının (377) defteri».

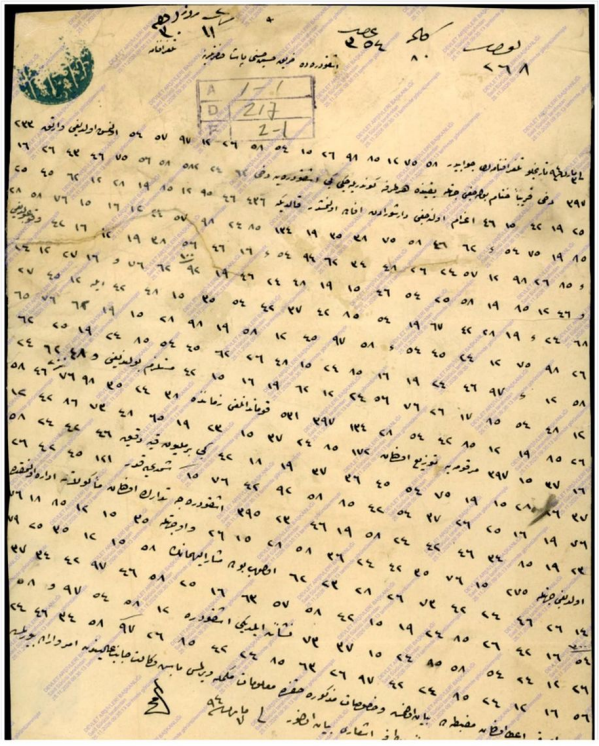

ATASE 79/3 (19 Mart 1878 · İşkodra — Bağımsız Blind-Test): Dönem III (#42): Anahtar dondurulduktan sonra sıfır değişiklikle doğrudan okundu: «vâliye mu'âvini Dervîş», «hükûmet», «muhtarları mühürleriyle».

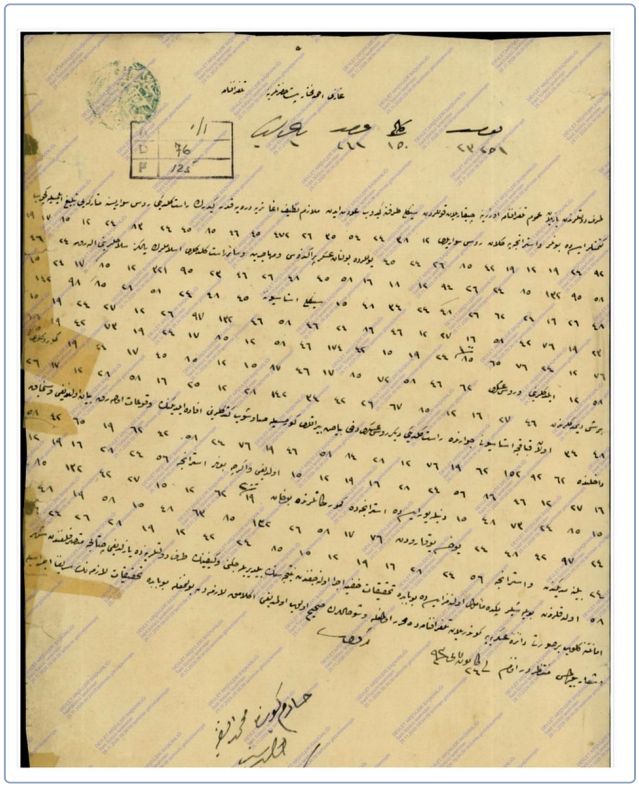

ATASE 82/161 (5 Şubat 1878 · Gâzî Ahmed Muhtar Paşa): Dönem III (#39): 1 Şubat → 5 Şubat geçişinin en erken örneği — «muhâcirîn», «Hristiyanlardan» (×4).

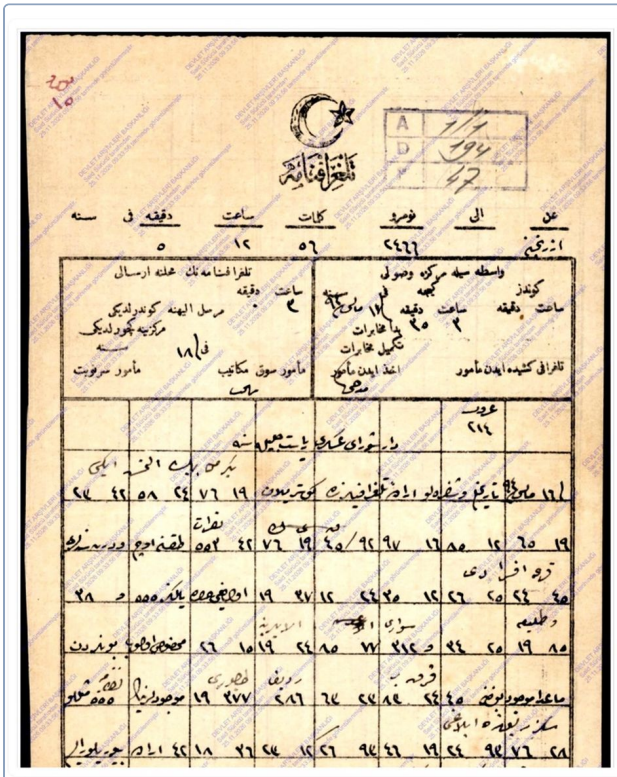

ATASE 71/124 (29 Mayıs 1878 · Erzincan · Dönem III Rosetta): İsmail Hakkı Paşa'nın satırarası çözümlü telgrafı: 377=سواری, 312=ردیف*, 286=نفرات*, 552=قصور* glosları.